

NEDOKÁŽEM SI SPOMENÚŤ na žiadnu udalosť, ktorá by mala za následok moje rozhodnutie hibernovať. Spočiatku som chcela len nejaké obľbováky, ktoré by utlmili moje myšlienky a úsudok, keďže ich neustály prúd mi znemožňoval prestať všetkých a všetko nenávidieť. Dúfala som, že ak by môjmu mozgu zabralo pohrdanie svetom trochu dlhší čas, život by bol oveľa znesiteľnejší. K Dr. Tuttlovej som začala chodiť v januári roku 2000. Celé to začalo veľmi nevinne: sužovalo ma trápenie, úzkosť, túžba uniknúť z väzenia vlastnej mysle a tela. Dr. Tuttlová potvrdila, že nejde o nič nezvyčajné. Nebola dobrou lekárkou. Jej meno som našla v telefónnom zozname.

„Zastihli ste ma práve včas,“ povedala pri našom prvom telefonáte. „Práve som doumývala riad. Kde ste našli moje číslo?“

„V Zlatých stránkach.“

Rada som si predstavovala, že som si Dr. Tuttlovú vybrala náhodne a že na našom vzťahu bolo niečo osudové, či dokonca posvätné. Popravde však bola jedinou psychiatrickou, ktorá v utorok o jedenástej večer zdvihla telefón. Kým tak urobila, na odkazovači som jej nechala niekoľko správ.

„Mikrovlnné rúry sú v dnešnej dobe pre mozgy najväčšími hrozbami,“ vysvetlila mi v ten večer Dr. Tuttlová. „Mikrovlny, rádiové vlny. Z vysielateľov signálu sa na nás valia kadejaké frekvencie. To ale nie je môj odbor. Ja obchodujem s duševnými chorobami. Pracujete pre políciu?“ opýtala sa ma.

„Nie, pracujem pre obchodníčku s umením v galérii v Chelsea.“

„Ste z FBI?“

„Nie.“

„CIA?“

„Nie. Prečo?“

„Tieto otázky musím položiť. Ste z DEA? FDA? NICB? NHCAA? Ste súkromná vyšetrovatelka najatá niektorou súkromnou alebo vládnu organizáciou? Pracujete pre zdravotnú poisťovaciú spoločnosť? Ste drogová dílerka? Drogovo závislá? Lekárka? Študentka medicíny? Snažíte sa získať lieky pre zneužívajúceho partnera či zamestnávateľa? NASA?“

„Myslím, že mám insomniu. To je môj hlavný problém.“

„Pravdepodobne ste tiež závislá na kofeíne, však?“

„Neviem.“

„Radšej to naďalej pite. Zbláznili by ste sa, ak by ste s tým teraz prestali. Osoby naozaj trpiace nespavosťou mávajú halucinácie, zlú pamäť a vymeškávajú v práci. Život sa tak môže stať veľmi mäťúci. Znie to ako váš prípad?“

„Niekedy sa cítim ako mŕtva,“ povedala som jej, „a všetkých nenávidím. Počíta sa aj to?“

„Och, to sa počíta. Určite sa to počíta. Som si istá, že vám dokážem pomôcť. Noví pacienti sa ale musia zúčastniť pätnásťminútovej konzultácie, aby sme sa ubezpečili, že si budeme rozumieť. Grátis. A odporúčam vám zvyknúť si na písanie poznámok, aby ste na naše sedenia ne-

zabúdali. Platí dvadsaťštyrihodinové pravidlo zrušenia. Poznáte samolepiace poznámkové bloky? Zožňte si nejaké. Budem mať pre vás na podpísanie nejaké dohody a zmluvy. Toto si teraz zapíšte.“

Dr. Tuttlová mi povedala, aby som prišla na druhý deň o deviatej ráno.

Jej domáca ambulancia sa nachádzala v obytnom dome na Trinástej ulici blízko Union Square. Čakáreň bola vlastne tmavý, drevom obložený salón plný falošného viktoriánskeho nábytku, hračiek pre mačky, misiek s potpourri, fialových sviečok, vencov zvädnutých fialových kvetov a komínov starých magazínov *National Geographic*. Toaleta bola preplnená umelými rastlinami a pávimi perami. Na umývadle, vedľa obrovskej kocky popraskaného orgovánového mydla, ležala drevená miska s arašidmi v ustricovej mušli. Zmätlo ma to. Všetku svoju osobnú kozmetiku skryla vo veľkom prútenom koši v skrinke pod umývadlom. Používala niekoľko antifungálnych púdrov, steroidný krém na predpis, šampón, mydlo a pleťové vody, ktoré voňali po levanduli a fialkách. Feniklovú zubnú pastu. Jej ústna voda bola na predpis. Keď som ju vyskúšala, chutila ako oceán.

Keď som Dr. Tuttlovú stretla prvýkrát, na krku mala fixačný golier kvôli „nehode s taxíkom“ a držala obéznu tigrovanú mačku, ktorú predstavila ako „svoju najstaršiu“. Ukázala na malé žlté obálky v čakárni. „Keď prídete, napíšte svoje meno na obálku a šek vložte dovnútra. Platby sa dávajú sem,“ povedala a poklepala po drevenej škatuli na stolíku vo svojej pracovni. Bol to ten druh ška-

tule, aký býva v kostoloch na milodary. Vyblednutý gauč v jej pracovni bol pokrytý mačacou srstou a na jednej strane sa na ňom hromadili starožitné bábiky s obitými porcelánovými tvármi. Na písacom stole ležali do polovice zjedené müsli tyčinky a dózy Tupperware napchaté hroznom a nakrájaným melónom, ďalej praveký počítač a ďalšie magazíny *National Geographic*.

„Čo vás sem privádza?“ opýtala sa. „Depresia?“ Blok s lekáorskymi predpismi už mala vytiahnutý.

Pôvodne som chcela klamať. Celé som si to starostlivo premyslela. Povedala som jej, že som mala posledných šesť mesiacov problémy so spánkom, a potom som sa postážovala na zúfalstvo a nervozitu pri sociálnych interakciách. Ako som prednášala svoj naučený prejav, uvedomila som si, že je to tak trochu pravda. Netrpela som nespavosťou, no bola som nešťastná. Sťažovať sa Dr. Tuttleovej bolo zvlášťne oslobodzujúce.

„Chcem nejaké utlmováky, to viem určite,“ povedala som na rovinu. „A chcem niečo, čo utlmí moju potrebu po spoločnosti. Som na konci svojich síl,“ povedala som. „Okrem toho všetkého som sirota. Pravdepodobne trpím posttraumatickou stresovou poruchou. Moja matka spáchala samovraždu.“

„Ako?“ spýtala sa Dr. Tuttleová.

„Podrezala si žily,“ zaklamala som.

„Dobre vedieť.“

Jej vlasy boli ryšavé a strapaté. Fixačný golier, ktorý nosila na svojom krku, mal na sebe čosi, čo sa podobalo na škvrny od kávy a jedla, a kožu na jej krku vytláčal sme-

rom k brade. Jej tvár sa podobala na tvár svätohubertskeho psa, zvráskavená a ovisnutá, vpadnuté oči ukrývala za popolníkmi s tenkým kovovým rámom. Oči Dr. Tuttlovej som nikdy poriadne nevidela. Domnievam sa, že boli šialené, čierne a lesklé, ako oči vrany. Pero, ktorým zvyčajne písala, bolo dlhé a fialové, s fialovým pierkom na konci.

„Obaja rodičia zomreli, keď som bola na vysokej,“ pokračovala som. „Len pár rokov dozadu.“

Chvíľu sa zdalo, že si ma premeriava, jej výraz bol prázdny a bezduchý. Potom sa obrátila späť k svojmu bloku s predpismi.

„S poisťovňami to viem naozaj dobre,“ povedala priamo. „Viem, ako hrať tie ich malé hry. Spávajúte vôbec?“

„Sotva,“ povedala som.

„Nejaké sny?“

„Iba nočné mory.“

„Myslela som si. Spánok je základ. Väčšina ľudí ho potrebuje viac než štrnásť, alebo tak nejak, hodín. Moderná doba nás prinútila žiť neprirodzené životy. Zaneprázdnený, zaneprázdnený, zaneprázdnený. Choď, choď, choď. Pravdepodobne príliš veľa pracujete.“ Chvíľu si do bloku niečo zapisovala. „Veselosť,“ povedala Dr. Tuttlová. „Páči sa mi viac než *radosť*. *Šťastie* je slovom, ktoré tu nerada používam. Je veľmi zväzujúce, šťastie. Mali by ste vedieť, že som osoba, ktorá oceňuje krehkosť ľudskej skúsenosti. Predpokladom je, samozrejme, byť odpočínutý. Viete, čo znamená *radosť*? R-A-D-O-S-Ť?“

„Áno. Ako *Dom radosti*,“ povedala som.

„Smutný príbeh,“ odpovedala Dr. Tuttlová.

„Nečítala som ho.“

„Radšej ho ani nečítajte.“

„Čítala som *Vek nevinnosti*.“

„Takže ste vzdelaná.“

„Chodila som na Kolumbijskú univerzitu.“

„Dobre vedieť, ale vo vašom stave vám je to aj tak na nič. Vzdelanie je priamo úmerné stavom úzkosti, ako určite sama viete, keďže ste chodili na Kolumbiu. Aký je váš príjem potravy? Je pravidelný? Nejaké stravovacie obmedzenia? Keď ste sem vstúpili, spomenula som si na Farrah Fawcettovú a Faye Dunawayovú. Nejaká spojitosť? Povedala by som, že ste tak deväť kilogramov pod ideálnym indexom telesnej hmotnosti.“

„Myslím, že ak by som mohla spať, chuť do jedla by sa mi vrátila,“ povedala som. Bola to lož. Spávala som viac ako dvanásť hodín denne, od ôsmej do ôsmej. Dúfala som, že dostanem lieky, ktoré by mi pomohli prespať celé víkendy.

„Bolo dokázané, že každodenná meditácia lieči nespavosť u potkanov. Nie som veriaci osoba, no mohli by ste skúsiť navštíviť kostol alebo synagógu a poprosiť o radu, ako nájsť vnútorný pokoj. Kvakeri vyzerajú ako rozumní ľudia. Ale dajte si pozor na kulty. Často sú to len pasce zotročujúce mladé ženy. Ste sexuálne aktívna?“

„Ani nie,“ povedala som jej.

„Žijete v blízkosti jadrovej elektrárne? Nejaké zariadenia vysokého napätia?“

„Bývam na Upper East Side.“

„Chodievate metrom?“

V tom období som chodievala metrom každý deň do práce.

„Mnoho psychických ochorení sa prenáša v stiesnených verejných priestoroch. Cítim, že vaša myseľ je príliš priepustná. Máte nejaké záľuby?“

„Pozerám filmy.“

„Tak to je zábava.“

„Ako prinútili potkany meditovať?“ spýtala som sa jej.

„Videli ste hlodavce chované v zajatí? Rodičia požírajú svojich potomkov. Viete, nemôžeme ich démonizovať. Robia to z ľútosti. Pre dobro druhu. Máte nejaké alergie?“

„Na jahody.“

Dr. Tuttlová položila pero a zadívala sa do prázdna, akoby ponorená do myšlienok.

„Niektoré potkany,“ povedala po chvíli, „si asi zaslúžia byť démonizované. Niektoré jednotlivé potkany.“ S mávnutím fialového pierka si vzala späť svoje pero. „V momente, keď začneme generalizovať, sa vzdávame svojho práva na autonómiu. Dúfam, že mi rozumiete. Potkany sú voči planéte veľmi lojálne. Vyskúšajte tieto,“ povedala a podala mi obal s predpismi. „Nevyberajte ich všetky naraz. Musíme ich dávkovať postupne, aby sme nevzbudzovali priveľkú pozornosť.“ Strnulo sa postavila, otvorila drevenú skrinku plnú vzoriek a na stôl hodila vrecúška plné piluliek. „Z dôvodov diskrétnosti vám na to dám papierové vrečko,“ povedala. „Ako prvé vyberte predpisy s Lithiom a Haloperidolom. Je dobré dodať vášmu prípadu grády. Tak aspoň nebude vaša poisťovňa prekvapená, keď budeme potrebovať vyskúšať niečo silnejšie.“